

Mejeriprodukters indflydelse på folkesundhed og levealder

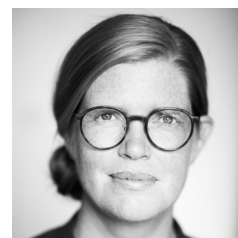
DTU Fødevareinstituttet skal undersøge, hvor mange sunde leveår, der tabes eller vindes ved ændringer i den danske befolknings indtag af mejeriprodukter.

Mejeriprodukter er en integreret del af den danske kost. Ifølge De Danske Kostundersøgelser er indtaget af mælk blandt voksne og børn dog faldet igennem de sidste 20 år. Denne trend kan tænkes at fortsætte i lyset af bæredygtigheds- og klimadagsordenen, hvor flere plantebaserede produkter til erstatning for mejeriprodukter finder vej til supermarkederne. Men hvad betyder en ændring i indtaget af mejeriprodukter for danskernes sundhed og vil erstatning med andre fødevarer have en negativ eller positiv betydning for folkesundheden? Disse spørgsmål forsøger vi i RBDairy (Risk-Benefit assessment of Dairy consumption in a danish diet) at belyse ved hjælp af et relativt nyt værktøj: Helhedsvurderinger (risk-benefit vurderinger).

En helhedsvurdering af mejeriprodukter

Indtaget af mejeriprodukter kan påvirke helbredet i forskellig retning. Mejeriprodukter er en vigtig kilde til visse makro- og mikronæringsstoffer, der er nødvendige for opretholdelsen af et sundt liv. Befolkningsundersøgelser peger på, at indtag af mejeriprodukter er forbundet med en nedsat risiko for type 2 diabetes, kræft i tyk- og endetarm og karies men også en øget risiko for udviklingen af prostatakræft. Derfor er det ikke entydigt, hvordan og hvor meget en ændring i indtaget af mejeriprodukter overordnet påvirker folkesundheden i hele befolkningen eller i undergrupper af befolkningen, så som specifikke aldersgrupper. Helhedsvurderinger af fødevarer bruges til at afveje fødevarers positive og negative effekter på sundheden – altså hvordan og hvor meget maden, vi spiser, enten sænker eller øger risikoen for forskellige sygdomme – i en samlet analyse. Indflydelsen på folkesundheden udtrykkes som regel ved antallet af sunde leveår, der vindes eller tabes som følge af en ændring i indtaget angivet i

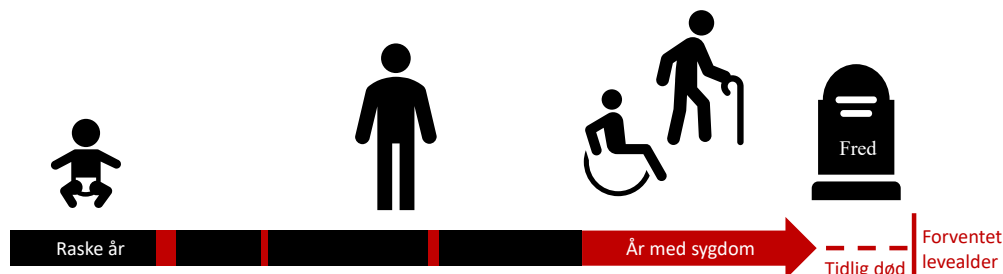

AF FORSKER LEA SLETTING JAKOBSEN OG FORSKNINGSGRUPPELEDER KATRINE LINDHOLM BØGH, FØDEVAREINSTITUTTET, DANMARKS TEKNISKE UNIVERSITET.

DALY

Disability-Adjusted Life Years udtrykker det samlede antal år, der mistes pga. dårligt helbred eller for tidlig død, der skyldes en given sygdom

DALY er "møntfoden", der anvendes i RBDairy til at afveje mejeriprodukters indflydelse på folkesundheden.

Projektfinfo

Titel: Helhedsvurdering af sundhedseffekterne af mejeriprodukter i danskernes kost (Risk Benefit assessment of Dairy consumption in a Danish diet, RBDairy)

Projektleder: Forsker Lea Sletting Jakobsen, Fødevarerinstittutet, Danmarks Tekniske Universitet (DTU)

Projektdeltagere: Forskningsgruppeleder, Seniorforsker Katrine Lindholm Bøgh, Fødevarerinstittutet, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Seniorforsker Sara Pires, Fødevarerinstittutet, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Professor Brecht Devleeschauwer, Ghent University, Belgien.

Projektperiode: August 2020 – Juli 2022.

Formål: Formålet med projektet er at udføre helhedsvurderinger af mejeriprodukter i danskernes kost, for at udregne hvor mange sunde leveår, der tabes eller vindes ved ændringer i indtaget og dets erstatning med andre fødevarer. Projektet støttes af Mælkeafgiftsfonden.

MEJERIBRUGETS
FORSKNINGSFOND

"møntfoden" DALY (Disability-Adjusted Life Year); et tal, der kombinerer information om alvorligheden af en sygdom, dens længde og dødelighed. En helhedsvurdering er baseret på modellering af information om sammenhængen mellem fødevarer og sygdomme, fødevarerindtag og data fra sygdomsregistre.

En afvejning af forskellige scenarier

I en helhedsvurdering af mejeriprodukter, kan vi beregne, hvor meget forskellige ændringer i indtaget betyder for at udvikle sygdomme, hvor der er dokumenteret en sammenhæng mellem indtaget og sygdommen. Vi vil blandt andet undersøge, hvor mange DALY, der spares eller vindes, ved at

grupper af befolkningen ændrer deres nuværende indtag af mejeriprodukter til et lavere eller intet indtag. Ligeledes vil vi undersøge sundhedseffekten, hvis folk (f.eks. komælksallergikere) er nødsaget til at udelade mejeriprodukter fra kosten. Disse scenarier vil vi også evaluere i modeller, hvor fødevarer, der erstatter mejeriprodukter medtages.

Hvad kan det bruges til?

Overordnet set, vil projektet samle den nyeste viden om mejeriprodukter og sundhed i en kvantitativ analyse – helhedsvurderingen. Helhedsvurderingen vil levere dokumentation for den overordnede sundhedseffekt af ændringer i kosten. Det er forventningen, at mejerisektoren kan anvende modellerne, der udvikles i projektet til at vurdere nye produkttypers betydning for folkesundheden, og dermed målrette produktudvikling i en sund og bæredygtig retning. Det er også intentionen, at resultater fra projektet vil medvirke til, at forbrugerne på et oplyst grundlag kan foretage sunde og bæredygtige valg i forhold til indtag af mejeriprodukter. ●

Resumé

Indtaget af mejeriprodukter er faldet igennem de sidste 20 år. Det er ikke entydigt, hvilken betydning nedgangen i indtaget har for folkesundheden, da mejeriprodukter kan påvirke helbredet i både positiv og negativ retning. Helhedsvurderinger er et nyt værktøj, der kan anvendes til at afveje de gavnlige og skadelige effekter af fødevarer på sundheden i en samlet analyse. I en helhedsvurdering af mejeriprodukter kan det bestemmes hvor mange sunde leveår, der kan vindes eller tabes ved ændringer i indtaget af mejeriprodukter for den danske befolkning som helhed eller i grupper af befolkningen.